

документу: кількості суб'єктів туристичної діяльності – на 10,21%, середньооблікової кількості штатних працівників – на 11,99%, доходу від надання туристичних послуг – на 14,12%. Негативна тенденція зменшення значень показників ефективності Державної цільової соціальної програми розвитку в Україні спортивної та туристичної інфраструктури у 2011-2022 роках мала продовження й у наступні періоди: так, кількість суб'єктів туристичної діяльності зменшилася у 2014 році на 15,00%, у 2015 році – ще на 18,79%; середньооблікова кількість штатних працівників зменшилася у 2014 році на 12,18%, у 2015 році – ще на 17,78%; дохід від надання туристичних послуг зменшився у 2014 році на 0,54%, у 2015 році – ще на 11,69%. Тим самим, можна стверджувати про ефективність реалізації Державної цільової соціальної програми розвитку в Україні спортивної та туристичної інфраструктури у 2011-2022 роках лише у 2012 році, у наступні ж роки програмний документ був неефективним.

Література:

1. Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку в Україні спортивної та туристичної інфраструктури у 2011-2022 роках: Постанова Кабінету Міністрів України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/707-2011-п> (дата звернення: 18.01.2019).
2. Туристична діяльність в Україні у 2011 році: статистичний бюлетень. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2012/08_2012/bl_td_2011.zip (дата звернення: 19.01.2019).
3. Туристична діяльність в Україні у 2012 році: статистичний бюлетень. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2013/bl/07/bl_td_12.zip (дата звернення: 19.01.2019).
4. Туристична діяльність в Україні у 2013 році: статистичний бюлетень. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2014/bl/05/bl_tyr_13.zip (дата звернення: 19.01.2019).
5. Туристична діяльність в Україні у 2014 році: статистичний бюлетень. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2015/bl/04/bl_td_14.zip (дата звернення: 19.01.2019).
6. Туристична діяльність в Україні у 2015 році: статистичний бюлетень. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2016/bl/05/bl_td_15.pdf.zip (дата звернення: 19.01.2019).

ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Трохимчук О.С.

*Науковий керівник: Карлюка Д.О., к.е.н., доцент
Херсонський національний технічний університет*

На даний момент прогнозування фінансової діяльності підприємства відіграє важливу роль, адже дає можливість уникати великих витрат.

Практика багатьох країн свідчить про непохитне зростання ролі фінансового планування на підприємствах, у фірмах і корпораціях. Прогнозування надає можливість оцінити фінансову стійкість економічної та фінансової діяльності підприємства, яка є складним процесом фінансового планування.

Головна мета фінансового прогнозування раціональне використання ресурсів для створення ринкової вартості, здатної покрити всі витрати, пов'язані з використанням ресурсів, і забезпечити прийнятний рівень доходів на умовах, адекватних ризику вкладників капіталу [1, с. 122].

Прогнозування розвитку (стану) підприємства або організації це наукове обґрунтування можливих кількісних та якісних змін його стану (рівня розвитку в цілому, окремих напрямків діяльності) в майбутньому, а також альтернативних способів і строків досягнення очікуваного стану [1, с. 123].

Процес прогнозування завжди базується на певних принципах. Головними з них є такі [2, с. 122]:

- цілеспрямованість змістовий опис поставлених дослідницьких завдань;
- системність побудова прогнозу на підставі системи методів і моделей, що характеризуються певною ієрархією та послідовністю;
- наукова обґрунтованість усебічне врахування вимог об'єктивних законів розвитку суспільства, використання світового досвіду;
- багаторівневий опис об'єкта як цілісного явища і водночас як елемента складнішої системи;
- інформаційна єдність використання інформації на однаковому рівні узагальнення й цілісності ознак;
- адекватність об'єктивним закономірностям розвитку виявлення та оцінка стійких взаємозв'язків і тенденцій розвитку об'єкта;
- послідовне вирішення невизначеності ітеративна процедура просування від виявлення цілей та умов, що склалися, до визначення можливих напрямків розвитку;
- альтернативність виявлення можливості розвитку об'єкта за умови різних траєкторій, різноманітних взаємозв'язків і структурних співвідношень.

Прогнозування виступає ефективним інструментом при прийнятті управлінських рішень, дає припущення про можливий стан об'єкта в майбутньому на основі аналізу та вивчення тенденцій його розвитку в умовах дії об'єктивних законів. Наявність прогнозу дає змогу уникнути помилкових рішень, запобігти небажаним подіям, тобто є одним із засобів розробки стратегії управління суб'єктами господарювання [3, с. 203].

Завданнями прогнозування є [4, с. 305]:

- аналіз фінансово економічних і науково технічних процесів;
- виявлення закономірностей, факторів і тенденцій, які визначають подальший фінансово економічний розвиток;
- вивчення та оцінка можливостей для досягнення поставленої мети і на цій основі прийняття оптимального рішення, які узгоджуються з реальними можливостями їх забезпечення.

Процес прогнозування необхідно починати з прогнозу обсягів продажу, після чого визначаються необхідні активи для підтримки його рівня і приймається рішення щодо джерел фінансування необхідних активів. Потім можна спроектувати план руху готівки і балансові звіти.

Прогноз обсягу продажу, який є початком усього процесу прогнозування, дає змогу отримати таку інформацію [5, с. 81]:

- передбачувані затрати на здійснення мети планування або видатки, які пов'язані з продажем (реалізацією) і маркетинговими рішеннями;

- передбачуваний обсяг робіт, що закладений у календарний план при плануванні виробничих потужностей (інакше кажучи, потреби у трудових і матеріальних ресурсах та організації їх використання).

Без прогнозу показників фінансового стану підприємство не має змоги планувати розвиток своєї матеріально – технічної бази, робити витрати, віддача від яких віддалена в часі від їх, розумно будувати свої господарські відносини з покупцями й постачальниками, банками, іншими партнерами. Так, жоден комерційний банк не надасть позичку підприємству, яке не може дати чіткого прогнозу свого фінансового стану на період до повернення заборгованості.

Література:

1. Біла О.Г. Фінансове планування і прогнозування: навчальний посібник. Л.: Компакт–ЛВ, 2015. 463 с.

2. Білик М.Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств. *Фінанси України*. 2015. № 3. С. 117-128.

3. Варналій З.С. Основи підприємництва: навчальний посібник. К.: Знання–Прес, 2012. 239 с.

4. Костенко Т.Д., Підгора Є.О., Рижиков В.С., Панков В.А., Герасимов А.А., Ровенська В.В. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: монографія. К.: Центр навч. літ-ри, 2015. 400 с.

5. Татянич Л.С. Роль фінансового планування на підприємстві в умовах ринкового господарювання. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2013. № 1(9). С. 78-83.

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНУ СИСТЕМУ

Холодна К.Г.

Науковий керівник: Холодний Г.О., к.е.н., доцент

Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

Тіньова економіка в Україні є однією з найбільших перешкод розвитку конкурентоспроможності країни, зростання соціальних стандартів життя населення та інтеграції в європейське співтовариство. Вона є відображенням активної криміналізації економічних процесів, високої корумпованості органів державної влади та низької правової і податкової культури юридичних та фізичних осіб.